

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Karla Šimky a JUDr. Ludmily Valentové v právní věci žalobce: **BS DEALER, a. s.**, se sídlem Motel GOLF START, Dostihová 520, Slušovice, zastoupen JUDr. Františkem Novosadem, advokátem se sídlem Smetanova 1101, Vsetín, proti žalovanému: **Finanční ředitelství v Brně**, se sídlem nám. Svobody 4, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 5. 12. 2008, č. j. 31 Ca 141/2008 – 16,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 5. 12. 2008, č. j. 31 Ca 141/2008 – 16, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Brně usnesením ze dne 5. 12. 2008, č. j. 31 Ca 141/2008 – 16, odmítl žalobu podanou žalobcem (dále jen „stěžovatel“), kterou se tento domáhal zrušení rozhodnutí Finančního úřadu ve Zlíně (dále jen „finanční úřad“) ze dne 24. 3. 2000, č. j. 56037/00/303940/4111. V odůvodnění usnesení krajský soud uvedl, že napadené rozhodnutí obsahovalo poučení, že podle ust. § 72 odst. 1 zákona č. 337/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů může stěžovatel podat ve lhůtě patnácti dnů od jeho doručení odvolání. Stěžovateli bylo rozhodnutí ze dne 24. 3. 2000, č. j. 56037/00/303940/4111, doručeno dne 28. 3. 2000 a odvolání tedy mohl podat do 12. 4. 2000. Stěžovatel však podal odvolání k poštovní přepravě až 25. 4. 2000, takže se jednalo o odvolání opožděné. Proto krajský soud podanou žalobu podle ust. § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. odmítl.

Proti tomuto usnesení krajského soudu podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost, v níž uvedl, že dne 24. 3. 1999 rozhodnutím č. j. 56037/00/303940/4111 bylo zřízeno zástavní právo kvůli nedoplatku daně z převodu nemovitosti v částce 552 117 Kč, s datem splatnosti 21. 9. 1999. Uvedená daň je hrazena ke dni splatnosti, neboť po přiznání přeplatku ke dni 25. 4. 1996 je přeplatek použit k úhradě pohledávek ke dni splatnosti, tj. 21. 9. 1999. Z toho podle stěžovatele vyplývá, že rozhodnutí finančního úřadu o zániku zástavního práva ze dne 15. 8. 2007, č. j. 187135/07/303942/8486, bylo vydáno nesprávně, a stěžovatel navrhuje možné znění rozhodnutí finančního úřadu. Vzhledem k tomu, že zbytek částky za nadměrný odpočet ve výši 3,2 milionu Kč finanční úřad vrátil, je nepochybné, že závazky byly uhrazeny ke dni splatnosti pohledávky, a to z přeplatku, který byl vyšší než závazky finančnímu úřadu. Jeden nezákonný a nesprávný postup nemůže vést k dalšímu. Krajský soud podanou žalobu

nesprávně podle ust. § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. odmítl, neboť lhůta běžela až od doby uznání přeplatku, tj. 25. 7. 2007, resp. od zrušení zástavního práva ze dne 15. 7. 2007. Musí se vzít do souvislosti vznik zástavního práva dne 24. 3. 2000, zánik zástavního práva, splatnost pohledávky a datum úhrady pohledávky. Při braní v úvahu těchto souvislostí nemohlo vzniknout zástavní právo na základě nulové pohledávky. Rozhodnutí ze dne 25. 7. 2007 o přeplatku ke dni 25. 4. 1996 bylo zapříčiněno nezákonným úředním postupem. Vzhledem k uvedenému stěžovatel navrhl, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc vrácena k projednání krajskému soudu.

Vzhledem k tomu, že žaloba byla odmítnuta, je kasační stížnost přípustná ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. a v řízení o ní Nejvyšší správní soud posuzuje zákonnost odmítnutí žaloby. Námitky stěžovatele zpochybňující obsah rozhodnutí finančního úřadu ze dne 24. 3. 2000 představují polemiku s něčím, co krajský soud vůbec neposuzoval a co nemělo žádný vliv na odmítnutí žaloby. Nejvyšší správní soud se proto nemůže touto stížní námitkou věcně zabývat. Podle výroku napadeného usnesení krajský soud posuzoval nikoliv rozhodnutí ze dne 15. 7. 2007 či rozhodnutí z 25. 7. 2007, která stěžovatel zmiňuje v kasační stížnosti, ač je v žalobním petitu neuváděl, ale rozhodnutí ze dne 24. 3. 2000, č. j. 56037/00/303940/4111, jehož zrušení se domáhal, přičemž žalobu odmítl z důvodu její nepřipustnosti a neopozděnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadené usnesení v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a přitom shledal také vadu uvedenou v odst. 3, k níž musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Podle ust. § 68 písm. a) s. ř. s. je žaloba nepřipustná také tehdy, nevyčerpal-li žalobce řádné opravné prostředky v řízení před správním orgánem, připouští-li je zvláštní zákon, ledaže rozhodnutí správního orgánu bylo na újmu jeho práv změněno k opravnému prostředku jiného. Nepřipustnost žaloby je pak důvodem pro odmítnutí návrhu podle ust. § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Krajský soud však nesprávně posoudil právní otázku, dospěl-li k závěru, že stěžovatel nevyčerpal řádné opravné prostředky v řízení před správním orgánem. Stěžovatel totiž, jak ostatně krajský soud uvedl i v napadeném usnesení, podal proti rozhodnutí finančního úřadu ze dne 24. 3. 2000, č. j. 56037/00/303940/4111, odvolání, které však finanční ředitelství rozhodnutím ze dne 4. 5. 2000, č. j. 98253/00/303940/4111, zamítlo, neboť bylo podáno po lhůtě. Opožděné podání opravného prostředku v řízení před správním orgánem však neznamená, že nebyl uplatněn. Stěžovatel tedy vyčerpal řádné opravné prostředky v řízení před správním orgánem. Odvolání podané opožděně má tedy pro soudní přezkum správního rozhodnutí význam, ale nikoli jako důvod pro odmítnutí žaloby pro její nepřipustnost ve smyslu ust. § 68 písm. a) s. ř. s., nýbrž jako skutečnost rozhodná pro posouzení důvodnosti žaloby. Krajský soud se tedy měl žalobou věcně zabývat a posoudit v mezích žalobních bodů zákonnost rozhodnutí finančního ředitelství o zamítnutí odvolání. Byla-li jediným důvodem zamítnutí odvolání opožděnost, měl se krajský soud zabývat tím, zda odvolání vskutku bylo podáno opožděně.

Nesprávné posouzení právní otázky nepřipustnosti žaloby podle ust. § 68 písm. a) s. ř. s. mělo za následek i další nezákonnosti, a to při posuzování otázky, kdo je v řízení o žalobě podle ust. § 65 s. ř. s. žalovaným. Touto otázkou se zabýval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu a v usnesení ze dne 12. 10. 2004, č. j. 5 Afs 16/2003 – 56, publikovaném pod č. 543/2005 Sb. NSS a na www.nssoud.cz mimo jiné uvedl „Aby byl žalobce úspěšný, musí být aktivně věcně legitimován, tj. musí být nositelem subjektivního práva, jehož ochrany se domáhá, a žalovaný

musí být legitimován pasivně, tj. musí být nositelem tomu odpovídající subjektivní povinnosti. (...) V řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 a násl. s. ř. s. však osoba žalovaného není určena tvrzením žalobce, ale kogentně ji určuje zákon. Sám soudní řád správní v obecném ustanovení § 33 odst. 1 praví, že odpůrcem (žalovaným) je ten, o němž to stanoví zákon. Na toto ustanovení potom navazuje § 69 s. ř. s., podle něhož je v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu podle dílu prvního hlavy druhé části třetí správní orgán, který rozhodl v posledním stupni, nebo správní orgán, na který jeho působnost přešla. Je tedy věcí soudu, aby v řízení jako s žalovaným jednal s tím, kdo skutečně žalovaným má být, a ne s tím, koho chybně označil v žalobě žalobce.“

Stěžovatel sice v žalobě zaměřil svoji pozornost na prvoinstanční rozhodnutí, ovšem výslovně hovoří o tom, že proti tomuto rozhodnutí podal odvolání, neboť je zmiňuje jako přílohu č. 13 žaloby. Také, byť zcela obecně, uvádí, že „všechna odvolání proti rozhodnutím“ skončila zamítnutím. Znamená to tedy, že v dané věci (ne však v jiných souvisejících případech, posuzovaných Krajským soudem v Brně pod sp. zn. 31 Ca 142/2008 a 31 Ca 114/2008 a Nejvyšším správním soudě pod sp. zn. 7 Afs 43/2009 a 7 Afs 31/2009) bylo zjevné, že předmětem soudního přezkumu je rozhodnutí finančního ředitelství ze dne 4. 5. 2000, č. j. 98253/00/303940/4111, kterým bylo rozhodnuto o odvolání stěžovatele proti rozhodnutí finančního úřadu ze dne 24. 3. 2000, č. j. 56037/00/303940/4111. Bylo tedy rovněž jasné, že žalovaným není finanční úřad, nýbrž finanční ředitelství. Pokud tedy krajský soud jako se žalovaným jednal s finančním úřadem místo s finančním ředitelstvím, jednal jako s účastníkem řízení s někým, kdo jím v daném případě nebyl a zatížil tím své rozhodnutí vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, k níž byl Nejvyšší správní soud povinen přihlídnout z úřední povinnosti podle § 109 odst. 3 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud dodává, že v řízení o kasační stížnosti jednal jako s účastníky řízení ve smyslu ust. § 105 odst. 1 s. ř. s. jak s finančním ředitelstvím, tak s finančním úřadem. Uvedené ustanovení ohledně jiných účastníků řízení o kasační stížnost než stěžovatele odkazuje na procesní pozici těchto osob v předchozím řízení (tj. v řízení o žalobě před krajským soudem podle § 65 a násl. s. ř. s.). S finančním ředitelstvím Nejvyšší správní soud jednal jako s účastníkem řízení o kasační stížnosti proto, že „objektivně“ bylo účastníkem předchozího řízení před krajským soudem, ač s ním krajský soud nejednal, a s finančním úřadem proto, že s ním krajský soud, byť bez zákonného podkladu, jednal a v řízení rozhodoval o jeho právech a povinnostech.

Vzhledem k výše uvedeným důvodům Nejvyšší správní soud napadené usnesení krajského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Ve věci rozhodl bez jednání v souladu s ust. § 109 odst. 1 s. ř. s., podle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

V dalším řízení je krajský soud vázán právním názorem, který je vysloven v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. července 2009

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu